כללא דאמר ר' יהושע בן לוי 9 אמרו לפני רבי

אמר נתייאשתי מפלוני עבדי מהו אמר להם

אומר אני אין לו תקנה "אלא בשמר ואמר

רבי יוחגן מאי מעמא דרבי גמר ילה לה

מאשה מה אשה בשמר אף עבד נמי בשמר

וקא דייקת מינה כאשה מה אשה איסורא

ולא ממונא אף עבד נמי איסורא ולא ממונא

ואי מכללא מאי א"ל אדרב' דוק מינה לאידך

גיסא מה אשה בין גדולה בין קטנה אף עבר

נמי בין גדול בין קמן אמר ליה בפירוש שמיע לי ורבי חייא בר אבא אמר רבי יוחגן אין

הלכה כאבא שאול אמר ליה ר' זירא לר'

חייא בר אבא בפירוש שמיע לך או מכללא

שמיע לך מאי כללא דאמר ר' יהושע בן לוי

אמרו לפני רבי נתייאשתי מפלוני עבדי מהו

אמר להם אומר אני אין לו תקנה אלא בשמר

ואמר ר' יוחנן מאי מעמא דרבי גמר לה לה

מאשה מה אשה בשמר אף עבד נמי בשמר

וקא דייקת מינה כאשה מה אשה בין גדולה

בין קטנה אף עבד נמי בין גדול בין קטן ואי

מכללא מאי אדרבה דוק מינה להך גיםא מה

אשה איסורא ולא ממונא אף עבד נמי איסור'

ולא ממונא אמר ליה בפירוש שמיע לי אמר

מר אמר להם אומר אני אין לו תקנה אלא

בשטר והתניא יוכר אומר אני אף הוא

נותן דמי עצמו ויוצא מפני שהוא כמוכרו לו

הכי קאמר יאו בכסף או בשמר והאי פקע

ליה כספיה ולאפוקי מהאי תנא דתניא ר'

שמעון אומר משום רבי עקיבא יכול יהא

כסף גומר בה כדרך ששמר גומר בה ת"ל

יוהפדה לא נפדתה אורעה כל הפרשה כולה

ללא חופשה לומר לך שמר גומר בה ואין

ה) נשכם נט. זע כנשנעט. נש"נן, ב) נלקמן מא: מגיגה ד. קדושין כג.], ג) נלעיל לח: לקמן נב.],

רש"ש, ו) נ"ב או חופשה

לא ניתן לה. מלא הרועים, ה) [רש"ל ל"ג רבא ועי

לקמן פה: מ"ש עה"ג],

עא א ב מיי' פ"ה מהלי עבדים הל' א סמג

עשין פו טוש"ע י"ד סימן רסו סעיף [מא] מג: עב ג טוש״ע שם סעיף כו:

עג ד שם בהג"ה וע"ש

מוסף תוספות

א. [ו]ממונא ממילא פקע דכי יהיב ליי גט מסלק עצמו ממנו ומפקירו וזכי עבד לנפשיה. מוס? הלח"ש, ב. דאינו זוכה בעצמו ע"י הפקר [וממילא] לא ישתחרר ורור וכו׳ ולא בשום דוכתא אשכחן בשום יושהא הפרש זה ביניהם. שיט"ק נשם רכנו יונה. ג. ומשמע שחרור גמור שהוא מפקיע בין ממון בין איסור. שיט״ק נשס רננו יונה.

פסקי רי"ד תניא ר"ש בז אלעזר אומר משום ר׳ עקיבא יכול יהא כסף גומר בה כשם שהשטר גומר בה ת"ל חופשה לא נתן לה בקורת תהיה לא יומתו כי לא כולה ללא חופשה לומר לך שטר גומר בה ואין כסף גומר בה פי׳ שהפודה את עבדו של חבירו ע״מ להוציאו ב״ח אין כסף גומר בו פי׳ שחרורו להתירו בכת ישראל אלא הכסף מפקיע מעליו קנין הדמים שהיה לו עליו ואסור להשתעבד בו אבל איוו מוחר רכח ישראל עד איתמר אמר רמי בר חמא אמר רב נחמן הלכה כר״ש ור׳ זירא אמר רב נחמן אין הלכה כר׳ שמעון ומסיק תלמודא ואין הלכה כר׳ דאתקין יי רבא מיומא דנן ולעלם גומר בעבד ואינו צריך גט :שחרור

מה איםורא ולא ממונא. וא״ת היאך עבד משתחרר נשטר לאבא שאול אם לא יפקירנו תחלה דמה אשה איסורא ולא ממונא אף כו׳ וכי תימא דלשון הכתוב בשטר כגון הרי את בן חורין הרי את לעלמך הוי לשון הפקר א אם כן לשמואל למה לי שטרא יפקירנו ועוד

דאפי׳ על ידי הפקר היאך משתחרר קטן לאבא שאול ב ואור״י דדוקא בקנין דמיתה דילפינן מאשה אמרי׳ איסורא ולה ממונה דומיה דחשה הבל שטר שכתוב בהדיה בקרה או חופשה לה ניתן לה (ויקרא יע) משוחררת בשטר לחודיה דמקרא מלא דיבר הכתוב ג ועוד דאיתקש שטר לקנין כסף דכתיב (שם) והפדה לא נפדתה" ועיקר קנין כסף מפקיע ממון כדאמר הכא נתייאשתי מפלוני עבדי אין לו תקנה אלא בשטר אבל בכסף לא דפקע ליה כספיה מכי אפקריה:

אמר להן לא עשה ולא כלום. פירש בקונט' משום דדברי שכיב מרע ככתובין וכמסורין דמו ליכא שהרי לא לוה כמוסר לבניו להקנותה לעצמה אלא בקנין זה נתכוון לשחרכה והרי הוא טעות ולא שייד להזכיר כאן מתנת שכיב מרע דהויא ליה במקצת ולמצוה לקיים דברי המת איכא לדמויי אם היה כמוסר לבניו: משום דהוה ליה כליו של מקנה. אבל אם היה כליו של קונה היתה זוכה עלמה בחליפין דתני׳ בהדיא בפ״ק דקידושין (דף כב:) דעבד כנעני נקנה בחליפין משום דחליפין דמו לכסף וכל היכא דכסף קני חליפין נמי קני לבר מאשה משום דבפחות משוה פרוטה לא מקניא נפשה כדאמר בריש קדושין (דף ג.) ומכאן יש להוכיח דהלכה כרב דאמר בכליו של קונה בפרק הזהב (ב"מ ועוד אמרינן התם במנא דכשר (:m למקנייה ביה לאפוקי מדלוי ולא דמי

להא דאמר בפרק המגרש (לקמן פה:)

לאפוקי

הכסף גומר בה אמר רמי בר חמא א"ר נחמן הלכה כר' שמעון ורב יוסף בר חמא א"ר יוחנן יאין הלכה כר' שמעון אשכחיה רב נחמן בר יצחק 🐠 לרבא בר שאילתא דהוה קאי אפיתחא דבי תפלה א"ל הלכה או אין הלכה א"ל אני אומר אין הלכה ורבנן דאתו ממחווא אָמרי אמר רבי זירא משמיה דרב נחמן הלכה וכי אתאי לסורא אשכחתיה לר' חייא בר אבין אמרי לי' אימא לי איזי ג'ופא דעובדא היכי הוה אמר לי דההיא אמתא דהוה מרה שכיב מרע אתיא בכיא קמיה אמרה ליה עד אימת תשתעביד ותיזיל ההיא איתתא שקל כומתיה שדא בה אמר לה זיל קני הא וקני נפשיך אתו לקמיה דרב נחמן אמר להו לא עשה ולא כלום מאן דחזא סבר משום דהלכה כר' שמעון יולא היא אלא משום דהוה ליה כליו של מקנה אמר רב שמואל בר אחיתאי אמר רב המנונא סבא אמר ר' יצחק בר אשיאן אמר רב הונא אמר רב המנונא הלכה כר' שמעון ולא היא אין הלכה כר' שמעון אמר ר' זירא אמר ר' חנינא אמר רב אשי אמר רבי עבד שנשא את בת חורין בפני רבו

איסור שפחה שיהו קדושין תופסין בה: דבי ספלה. בית הכנסת: אמר לו אני הייסי אומר אין הלכה ורבנן דאסו כו'. נחלקו עלי ואמרו דר׳ זירא משמיה דרב נחמן אמר הלכה: וכי אסאי. אנא לסורא אשכחתיה כו׳: אימא לי איזי גופא דעובדא. דרב נחמן דשמעינן מינה דאמר הלכה היכי הוה: שקל כומחיה. כובעו: מאן דחוא. סבר משום דהלכה כרבי שמעון שהיו סבורין שאלו חליפין הן בקנין סודר דקונה ככסף דכתיב שלף איש נעלו (רות ד) ולא אמר כלום דרב נחמן להתירה לישראל קאמר כר' שמעון אבל מידי שעבוד יצאת: ולא היא. האי דאמר לי דרב נחמן אמר הלכה אלא אין הלכה קאמר כדאמינא מדעתאי "אף מידי שעבוד לא יצאת: דהוה ליה כליו של מקנה. וקי"ל בפרק הוהב (ב"מ m:) דהלכתא כרב דאמר בכליו של קונה. ומשום דברי שכיב מרע ליכא שהרי לא לוה כמוסר לבניו להקנותה לעלמה במחנת שכיב מרע אלא בקנין זה נתכוין לשחררה והרי הוא טעות:

בפירוש שמיע לך. מרבי יהושע בן לוי: מאי כללא. מאיזה כלל יש לי ללמוד דקבעית מינאי מכללא שמיע לך: נחייאשתי. לשון הפקר הוא: אין נו מקנה. בבת ישראל ולא בשפחה שהרי משוחרר הוא קלת ואינו גמור: מה אשה. אם הפקירה בעלה לא התירה לינשא לאחר בכך עד

תורה אור השלם ו. וְאִישׁ כִּי יִשְׁכַב אַת אשה שכבת זרע והוא אָפְּחָה נָחֲרֶפֶּת לְאִישׁ וְהָפְּדֵה לֹא נִפְּדְּתָה אוֹ רָבְּשָׁה לֹא נָתַן לְה בָּקּרֶת תִּהְיָה לֹא יוּמְתוּ כִּי לֹא חפשה:

גליון הש"ם גמ' אמרו לפני רבי אמר נתייאשתי. ע' נ"ק דף סו ע"א תוס' ד"ה דבאיסורא:

ויקרא יט כ

הגהות הב"ח (מ) גמ' אשכחיה רב נחמן נר ינחק לרבה נר שילת דהוה קאי:

מוסף רש"י

לה לה מאשה. כתינ הכא (דברים כד) וכתב לה, וכתיב התם (ויקרא יט) או מפשה לא ניתן לה (חגיגה ד.). אף הוא נותן דמי עצמר ויוצא. אם ימנא מנת שאין לבעליו רשות בו מנת שאין לבעליו רשות בו (לעיל לח:) כשם שרשחיו למוכרן לאחרים כך הם רשאים לקבל הכסף מיד העבד עלמו בתורת מכירה יטפל ענונו מווינו וופירט (לקמן גב.). מפני שהוא כמוכרו לו. לעבד עלמו (שם) כשם שחוא יכול למכור לאחרים וכלבד שימנס דרך מקח וממכר ולח דרך פדיון (לעיל לח:). שיתן גט: וקח דייקת מינה. כיון יבפירוש שמיע לך או מכללא שמיע לך מאי שמיע לה

דרבי מאשה יליף לא איירי רבי אלא במפקיר עבד גדול שיש לו יד לקנות עלמו ומשהפקירו אין לו עליו אלא איסור אבל לא ממון כאשה זו שגט שלה אינו בא להפקיע ממון שיש לו עליה אלא איסור. אבל בעבד הטן לא איירי רבי דלאו דומיא דאשה הוא דאיכא דררא דממונא עליה ובדידיה סבירא ליה דיש לו תקנה בשפחה דלא קנה עלמו בהפקר: וחי מכללה. ילפינא מאי קשיא לך בגוה דאלטריך לך למיבעי בפירוש או מכללא: אמר ליה. אי מכללא שמיע לך לאו שפיר דייקת: דוק מינה להאי גיסא מה אשה בין גדולה בין קטנה. התרתה בגט אף מפקיר עבדו דאיירי ביה רבי בין גדול בין קטן קאמר ודומיא דאשה הוא להך גיסא: אין לו פקנה אלה בשער. כחשה. השתה משמע דעבד אינו ניתר אפי' בפדיון: או בכסף או בשטר. תקנתו של עבד דהא איתקוש פדיון כסף לשטרי דכתיבי והפדה לא נפדתה או חופשה וגו': והאי. פקע ליה כספיה. דאפקריה: ומעתה אין לו תקנה אלא בשטר: ולאפוקי מהאי סנא. הא דאמרינן עבד ניתר בכסף לאפוקי מהאי תנא: יכול יהא כסף גומר. שחרורה אף להפקיע מידי איסור: אורעה כל הפרשה. כל מקרא הפרשה אורעה וסויימ׳ ללא חופשה מדלא כתי׳ בסיפא לא יומתו כי לא נפדתה או חופשה אלא כי לא חופשה ש"מ כי נפדתה כמי לא יומתו דאין בקידושין משום אשת איש הואיל ולא נכתב לה גט שחרור וה"ק קרא והפדה לא נפדתה פדויה ואינה פדויה הנחרפת לאיש כגון שפחה כנענית חליה שפחה וחליה בת חורין המאורסת לעבד עברי שהוא מותר בשפחה ובבת חורין הבא עליה באשם דאי לא נפדתה כלל אין כאן אשם ולכך הוזכרה פדיה ולא משום דאי נפדתה לגמרי יהו קידושיה קדושין והבא עליה במיתה דמדכתב סיפא לא יומתו כי לא חופשה משמע אורעה דין מיתתה בחיפוש השטר ואפילו נפדתה כולה בלא שטר אין בה מיתה והא דכתיב לא נפדתה רבותא אשמעינן דאע"ג דלא נפדתה כולה אלא חליה איכא אשם: גומר בה. מוליאה לגמרי בין משעבוד בין מאיסור: ואין כסף גומר בה. דאינו מוליא אלא מידי שעבוד אבל לא מידי